

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>SZERKESZTŐSÉG, hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő: Füvészkert-utca 1079.</p>	<p>Megjelen hetenként egyszer, szombaton, egy íven. Előfizetési ár egész évre 5 frt. félévre 2 frt. 50 kr. Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt; 200 szóig 2 frt; a másodszori hirdetésnél 100 szóig 80 kr; harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>KIADÓ HIVATAL, hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden küldemény intézendő: Főiskola, háznagyi hivatal.</p>
--	--	---

Tartalom. A vasárnapi munkaszünet. Csiky Lajos. — Tárca. Adalékok stb. Tóth S. — Közügyeink. Az első canonica visitatio Radna-Lippán. Csák József. — Nekrológ. Ferge József. Sütő Kálmántól. — Különfélék. — Hirdetések.

A vasárnapi munkaszünet.

Magyarország e héten belépett azon európai művelt nemzetek sorába, melyek törvény által biztosítják polgárainak a vasárnapi nyugalmat. A folyó év elején meghozta országgyűlésünk az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló, 1891. évi XIII. törvényczikket, mely a törvénytárban való megjelenése napjától számítandó három hó múlva lépven életbe, s e három hó folyó juliushó 14-én letelvén, e héten szerdán, életbe lépett, s holnap, vasárnap lesz az első ünnepnap, mikor e törvény legelőször tényleg végrehajtatik.

Nem tehetjük, hogy e napról lapunk hasábjain meg ne emlékezzünk. Hiszen öröme napja az hazánk kereskedő és iparos osztályának, mikor a zakatoló élet minden napos nyügei alól először érezik magokat fölszabadítva; mikor azt érzik, hogy az ember nem lelketlen gép csupán, hanem egy olyan valóság, kinek benső szükségeiről is gondoskodni az állam, a törvényhozás kötelességének tartotta.

Tisztelet a miniszternek, Baross Gábornak, ki ama sok nehéz munka között, melyeket hazánk anyagi érdekeinek gyarapítására végezett, felölelte programjába a vasárnapi munkaszünet létesítésének kérdését is. Igaz, hogy e munkaszünet nem terjed ki hazánk minden polgárára, de legalább kiterjed a kereskedőkre és iparosokra, tehát azon osztályra, a melyben, általában mindenütt, legtöbb jeleivel találkozunk azon irányzatok terjedésének, melyek a kereszténységgel állanak ellenkezésben. Vívmány ez is, melynek hasznát fogja venni, melynek hatását érezni fogja a család, a társadalom és bizonyára az egyház is.

Hengstenberg azt mondja egyik művében, melyet a vasárnapról ír, hogy e nap „természetünk megváltoztathatatlan szükségein nyugoszik, a mennyiben az ember kikerülhetetlenül istentelenné lesz, ha földi élete gondjait és munkáit rendszeresen félbe nem szakíthatja“. Imé, a jelzett törvény most már kötelezőleg ad egy napot üdülésre, a test gondjaitól való megszabadulásra.

Óh legyen e nap hazánk gyermekeire a test üdülésnek, s ezzel együtt a lélek nemesedésének, Istenhez vágyódásának szent napja! Holnaptól kezdve, főként nagyobb városokban, teljesen megváltozik a társadalmi élet külső képe. Változzék meg a társadalmi élet belső képe is ott, hol az ma Istentől elfordult, vallással, egyházzal nem tördő jelenségeket mutat.

Közöljük ezúttal a vasárnapügyi törvényt s a kereskedelemügyi miszternek arra vonatkozó végrehajtási rendeletét. Mert a törvény csak általánosságban szól s a végrehajtási rendeletben kellett számot vetni az ezernyi érdekel, szükségekkel, hogy egyrészt a törvény humánus célja megvalósuljon, másrészt ipar, forgalom, közlekedés nagy kárt ne szenvedjen. Hogy mely foglalkozásoknál legyen teljes munkaszünet és melyeknél és mily mértékben, hány óráig legyen a vasárnapi munka jövőre is megengedve, arra nézve a miniszter a szakemberek, érdekeltek egész seregét hallgatta meg, kérvények, vélemények roppant halmozát, s ezek meglátolása alapján ötvenhárom olyan iparágat, kereskedelmi és közlekedési üzemet jelölt ki, melyek nem esnek a munkaszüneti törvény alá, s vasárnap is, részint egész nap, részint bizonyos órákig folytathatók.

A fentebb említett, 1891. évi XIII. t. cz. már, mely királyi szentesítést f. évi ápr. 9-én nyert s ápr. 14-én hirdettetett ki az „Országos Törvénytár“-ban, egész terjedelmében így hangzik:

1. §. Vasárnapokon, valamint szent István király napján, mint nemzeti ünnepen, a magyar szent korona országainak te-

rületén az ipari munkának szünetelnie kell. Kivételt képez az üzleti helyiségek és berendezések tisztántartásához és helyreállításához szükséges munka.

2. §. Az ipari munkának szünetelése legkésőbb vasárnap reggeli 6 órakor kezdődik és megkezdésétől számítandó 24 óráig, de legalább is a szüneti napot követő reggeli 6 óráig tart.

3. §. A kereskedelmi miniszter felhatalmaztatik, hogy saját hatáskörében rendeleti úton határozza meg: a) azon iparnemeket, melyeknél azért, mert az üzem félbeszakítása lehetetlen, vagy a folytonos üzemben tartást a fogyasztó közönség, vagy a közforgalom igényei, vagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek, jelesen ipari indokok feltétlenül megkövetelik, az ipari munka az első szakaszban megjelölt szünnapokon is végezhető lesz; b) azon módozatokat, melyek mellett azok a kisiparosok, kik maguk, segédek és tanoncok igénybevétele nélkül, lakásukon dolgoznak, a munkaszünet alól felmenthetők. E rendeletek megállapításánál a kereskedelemügyi miniszter a belügyi és földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországra nézve a horvát-szlavon-dalmátországi bánal egyetértőleg jár el. A kereskedelemügyi miniszter ezen rendeleteket, valamint az ezeken később eszközölt módosításokat utólagosan az országgyűlésnek bemutatni köteles.

4. §. Azon iparnemekenél, melyeknél az ipari munka az előző pont szerint vasárnapokon is végezhető lesz, köteles az illető iparúzó az ezen munkánál alkalmazott munkások olyatén felváltásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hóban egy teljes, vagy minden két hétben egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

5. §. A bányászati és kohászati üzemekre, az állami pénzverdére, valamint az államegyedárúságokra és az azokkal összekötött vállalatokra nézve a kivételesen vasárnapokon is végezhető munka engedélyezése s illetőleg rendeleti úton való szabályozása iránt a jelen törvény 3. és 4. §-aiban foglalt elvek alapján a pénzügyminiszter intézkedik.

6. §. A ki az 1., 2., 4. és 5. §-okban foglalt határozatokat megszegi, kihágást követ el és 1 frttól 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágás a közigazgatási hatóságoknak (1880. XXXVII. t. cz. 41. §.), Horvát-Szlavonországekban az ott érvényben lévő határozmányok szerint illetékes hatóságoknak hatáskörébe utaltatik.

7. §. Az 1868. LIII. t. cz. 19. §-ának második bekezdése és kapcsolatban ezzel az 1879. XL. t. cz. 52. §-a rendelkezése továbbra is érvényben marad. A jelen törvény hatálya alá tartozó esetek (6. §.) csakis ezen törvény határozatai szerint és az abban megjelölt hatóságok által bírálendók meg és büntetendők. Az esetben, ha valamely cselekmény úgy ezen törvény 6. §-ának, valamint az 1879. XL. t. cz. 52. §-ának határozatai szerint is büntetendő: az eljárásra csak a jelen törvény 6. §-ában megjelölt hatóságok az illetékesek. A jelen törvény a törvénytárban való megjelenése napjától számítandó három hó mulva lép életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi miniszter, Horvát-Szlavonországek területére nézve Horvát-Szlavon-Dalmátországek bánja bízatik meg.

* * *

E törvényvel kapcsolatban jelent meg a „Budapesti Közlöny“ f. július 2-ikán kiadott, 148-ik számában Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek következő rendelete.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 37,892. szám alatt a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz, a fővárosi államrendőrség főkapitányához, a fumi kormányzóhoz és az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. cz. 3. §-ában foglalt felhatalmazás alapján engedélyezhető felmentések tárgyában.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. cz. 3. §-a következőleg szól: „A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy saját hatáskörében rendeleti úton határozza meg: a) azon iparnemeket, melyeknél azért, mert az üzem félbeszakítása lehetetlen, vagy a folytonos üzemben tartást a fogyasztó közönség vagy a közforgalom igényei, vagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek, jelesen ipari indokok feltétlenül megkövetelik, az ipari munka az első szakaszban megjelölt szünnapokon is végezhető lesz; b) azon módozatokat, melyek mellett azok a kisiparosok, kik maguk, segédek és tanoncok igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak, a munkaszünet alól felmentendők. E rendeletek megállapításánál a kereskedelemügyi miniszter a belügyi és földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországekra nézve a horvát-szlavon-dalmátországi bánal egyetértőleg jár el. A kereskedelemügyi miniszter ezen rendeleteket, valamint az ezeken később eszközölt módosításokat utólagosan az országgyűlésnek bemutatni köteles“. Ezen törvényhozási felhatalmazás és egyetértés alapján tehát az alábbiakban meghatározom azon iparnemeket, melyeknél az ipari munka ugyancsak az alább előadott módozatok mellett vasárnapokon, valamint Szt. István király napján is végezhető lesz, és pedig:

I. mert az üzem félbeszakítása lehetetlen, 1. az agyag, porcellán, majolika és kőedény iparnál, nemkülönb a mész, fűsz, cement és téglágető iparnál: kizárólag az égetési munkák; 2. a bőriparnál a kavarási és bőrforgatási ipari munkák, de csak legfeljebb délelőtt 9 óráig; 3. a cukoriparnál a cukorgyártással és finomítással járó munkák; 4. az eczetiparnál a feltöltési és az erjedési műveletek körül végzendő ipari munka; 5. a fehérítési iparnál a chlorozási és lúgzási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig; 6. a kenderáztatási iparnál, 7. a keményítő iparnál, 8. a kőolajfinomító iparnál azon ipari munkarész, mely a végzendő művelet természeténél fogva félbeszakítást nem tűr; 9. a légszesziparnál kizárólag a légszesz előállítására, a lámpák meggyújtására és eloltására szükséges ipari munka; 10. a malmoknál az őrlési művelet; 11. a kertészeti iparnál a termeléssel és műveléssel kapcsolatos félbeszakíthatatlan és sürgős munka; 12. a papir, papirpép és celulos iparnál a félbeszakítást nem tűró munka; 13. a pótkávé és katangszárító iparban azon ipari munka, mely őszszel a répa vagy gyökér feldolgozására és szárítására elkerülhetetlenül szükséges; 14. a sajt készítése iparnál és 15. a szalámigyártásnál a félbeszakítást nem tűró munka; 16. a selyemiparnál a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt a selyemgubók átvétele, továbbítása, fojtása és gondozása körüli munkák; b) a selymértépe készítés által igényelt munka; 17. a serfőző maláta és 18. a szeszipar, valamint a szeszfinomítás és élesztő gyártás, nemkülönb az élesztőnek elfuvarozása; 19. a színnyomásnál és kékfestésnél végzendő azon munkák, melyek a folytonos üzem félbe nem szakíthatása miatt szükségesek; 20. a tésztagyártásnál a szárítással egybekötött munka déli 12 óráig; 21. az üveggyártásnál, a mennyiben az regeneratív fűtő készülékkel üzetik, a fűtési, az üvegolvasztási és üvegfűvési, félbesza-

kítást nem tűrő munkák; 22. a vas- és aczélgyárak üzemágai-nál mindazon munkák, a melyek félbeszakítást nem szenvedhetnek, jelesül a vas- és aczélolvasztó, kavaró, finomító és esőforrasztó pestek, a hengerlő művek munkái az ezekkel kapcsolatban levő és üzemük folytonosságához szükséges összes műhelyek, a gáz- és gőzfejlesztő, szénégető, kokségető, faszaló, pörkölő és öntő üzemek, a helyi szállító pályák és egyéb mellékműveletek, valamint berendezések félbeszakítást nem tűrő munkái; 23. a vegyészeti iparnál az üzem azon egyes műveletei, melyek félbe nem szakíthatók, például az izzó láng és olvasztó kemenczékénél ólomkamarák és retortáknál folyó munkák stb.; 24. a villamos erőt, illetve áramot előállító telepeknél előforduló ipari munka; 25. a zománczozott vasedény iparnál az olvasztási, égetési és ónégetési munkák;

II. mert a fogyasztó közönség igényei a folytonos üzemben tartást megkövetelik: 1. a borbély- és fodrász-iparnál nyitott üzleti helyiségben csak déli 12 óráig; azontúl csak magán lakásokba, színházakba vagy hasonló nyilvános előadások alkalmából házhoz híva; 2. a fürdőüzleteknél; 3. a cukrász, sütemény és mézeskalácsos iparnál; 4. a mészárosok, hentések és a kolbászkészítők iparánál az előállítás és elárúsítás legfeljebb délelőtti 11 óráig; 5. a vadkereskedők iparánál az elárúsítás 11 óráig; 6. a kofák üzlete, a mennyiben az árúk üdülő és mulató helyeken, vagy a városon, illetve községen kívül sátrak alatt, vagy valamely szokásos módon asztalokon vagy a földön kirakva árúsíttatnak; 7. a pékiparnál a készítés, illetve gyártás déli 12 óráig, az elárúsítás azontúl is; 8. a szódavíz gyártása és elárúsítása; 9. szállodák, vendéglők, sör-, bor- és kávéházak és kávéházak; 10. tej, gyümölcs és kenyér elárúsítás; 11. természetes virágok árúsítása; 12. a nyomdaiparnál a halasztást nem tűrő állami és hatósági nyomatványok, színlapok, műsorok, gyászjelentések kiállítására, és úgy ezeknek, valamint a hírlapoknak széthordására okvetlenül szükséges munka; 13. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig; 14. a kisiparosoknál sürgősen rendelt javítási munkák bevégzésére szükséges ipari munka délelőtt 10 óráig; lakásoknak sürgős átalakításánál szükséges munkák a hatóságilag szabályozott költözködési időszakot megelőző és követő egy-egy hétben; 15. a fűszer-, bor-, thea-, csemege- és liszt-kereskedéseknél, valamint a szatócok üzleténél d. e. 11 óráig; 16. minden egyéb kereskedelmi, illetve elárúsító üzletnél, úgyszintén a szolgálat-közvetítő üzleteknél legfeljebb délelőtt 10 óráig; 17. kereskedelmi, ipari és gyári alkalmazottak irodai munkája d. e. 10 óráig; 18. ha valamely üzlet állami egyedárúság tárgyát képező cikkek elárúsítására fel van jogosítva, e mellett más cikkek vételével vagy elárúsításával is foglalkozik, vagy a mely ugyanazon üzlethelyiségben más ipart is gyakorol, az ezen utóbbi üzletkörre nézve úgy az 1891. évi XIII. törvénycikknek, mint a jelen rendelet hatálya alatt áll; 19. élelmiszerek előállítása és szállítása már a szünnapokra következő napon éjjeli 1 órakor megkezdhető; 20. a törvényes munkaszüneti napra eső országos vásárokon az elárúsítás a jelen rendelettel korlátolva nincsen és ezen napon az országos vásár helyén létező kereskedői és ipari elárúsítás is korlátlanul gyakorolható. A törvényes munkaszüneti napra eső hetivásáron az elárúsítás csak d. e. 10 óráig tarthat. Önként értetik, hogy ezzel az egyes országos vásárokat tekintetében fennálló törvények és szabályrendeletek nem érintetnek, és hogy jelesen az 1868. évi LIII. t. cz. 19. §-a szem előtt lesz tartandó;

III. mert a közforgalom, valamely hadászati vagy egyéb közérdek a folytonos üzemben tartást feltétlenül követeli: 1. a vasúti és a hajózási üzemek, valamint a posta, távirda és távbeszélő üzemeknél előforduló ipari munka; 2. hadászati szempontból sürgős építkezési, felszerelési vagy szállítási ipari munkák; 3. árvíz és más elemi csapás elleni védelmi munkák, valamint az illető elemi csapás következményeinek eltávolítására vagy orvoslására elkerülhetlenül szükséges munkák; 4. oly ipari munka, mely a nyilvános közlekedés és közbiztonság érdekében halasztást nem szenvedhet; 5. ünnepélyeknél bármily díszítési munka; 6. a társas- és bérkocsi ipar; 7. a hordár és targonczás ipar; 8. a temetkezési vállalatok.

IV. Az idézett törvény 3. §. b) pontja szerint: ipari munkát végezhetnek a mondott napokon azon önálló kisiparosok, kik maguk, és pedig segédek és tanonczaik, valamint más segédmunkások igénybe vétele nélkül lakásukon dolgoznak.

V. A jelen rendeletben az egyes munkákra, illetve műveletekre nézve engedélyezett kivétel csakis azon munkásokra és segédzemélyzetre vonatkozik, mely az illető munkánál, illetve műveletnél tényleg alkalmazva van.

VI. Azon iparnemeknél, melyeknél az ipari munka a fentiek szerint vasárnapokon is végezhető lesz, köteles az illető iparüző az ezen munkánál alkalmazott munkások olyatén felváltásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hónapban egy teljes, vagy minden két hétben egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

VII. A jelen rendelet, az 1891. évi XIII. törvénycikkkel egyidejűleg, 1891. évi júliushó 15-én lép életbe. Kelt Budapest, 1891. évi júliushó 1-én. Baross, s. k.

* * *

Még egyszer örömmel üdvözljük e törvényt, a kormányt, mely azt benyújtotta, s a képviselőházat, mely e törvényt létesítette.

Csiky Lajos.

Tárcza.

Adalékok a tiszántúli ev. ref. egyházkerület történetéhez.

1775. Október hóban.

Jelenvoltak Szilágyi Sámuel superintendens elnökléte alatt: Mátyus István, Habókay Márton, Soltész János, Turi Mihály seniorok; debreczeni tanárok. Vay István főgondnok. Elek Sándor, Kuti János, Rhédey Ferencz.

Tárgyak:

1. Felavattattak lelkészekül: 1) Bosvai István Fehérgyarmatra; Tordai László Gacsályba; Vecsei István Szamos-Ujlakra; ezekellő vizsgálatutánkibocsáttattak.

2. Beregi egyházmegyében Kömlei Márton esperes elhalván, miután ott nagy zavarok vannak, proseriorra Kondor Boldizsár beregzsászi lelkész jelöltetik ki. — A lelkészek fizetésének ügyeit, melyekre nézve egyenetlenségek vannak, egy egyházker. küldöttség

vizsgálja meg. Rendes esperest válasszon az egyházmegye; a szavazatokat majd Lónyai László és Soltész János szabolcsi esperes bontsák fel. Emlékeztetik a zavaró tractus a 86-ik canonra és az 1679-ik évi egyházkerületi statutumra.

3. A tiszánimeni superintendens 1775. okt. 4-ikéről értesíti a gyűlést, hogy Szatmári Király György ottani főgondnok elhalt. Az új főgondnok választása ügyében Bájón nov. hó elején értekezlet tartatik; melyre a superintendens és főgondnok meghívotnak. A testvéri összeköttetés megköveteli, hogy elmenjenek. IV. köt. 98. 99. l.

1776. Január hó.

Jelenvoltak Szilágyi Sámuel superintendens elnökelete alatt: Turi Mihály, Soltész János, Töltési Ferencz esperesek; Hatvani István, Varjas János debreczeni professorok. Világiak közül: Rhédey Ferencz, Péchy Imre, Domokos Lajos, Komáromy György, Fráter István, Csanádi György, Szombati István. Ezenkívül Habókai Márton esperes.

Tárgyak:

1. Nyüveden az elhalt Várad Mihályné a széket hagyta végrendeletében a lelkésznek, a ki midőn már egy hétig abba a székbe járt volna, újesztendő reggelén Király András a feleségét beültette abba a székbe, s disponálta, hogy a papnét be ne ereszsze. — Ugy is történt. Ebből a templomban nagy zaj lett; a lelkész és Király András kijöttek a templomból; és Király András Váradra ment, ott a vármegyénél rüt vádakat tevén. Január 4-ikén a lelkészt, a bírakat s több közembert megidéztek s a lelkészt negyedmagával tömlöczbe zárták és mindezideig ott vannak. A superintendens és főgondnok felkéretnek ez ügyben a vármegye megkeresésére; és főleg Csanádi György, hogy szabátsa ki onnan a lelkészt.

2. Gacsályi János panaszt emel a szatmári lelkészek ellen, hogy a tanítókkal nagyon méltatlanul bánanak. Ez a levél közöltetik az illető esperessel és Isaák Gáspár segédgondnokkal.

3. Mándi egyház kérelmezi, hogy Balogh Pált, az egyházmegye által kicsapongásai miatt hivatalától megfosztott lelkészt megtarthassa Küldessenek fel az ügyére vonatkozó iratok.

4. A bécsi ágens kezeihez 200 frt adatik az egyházkerület pénztárából, hogy abból fedezhesse a hozzá folyamodó egyházak ügyeiben a szükséges kiadásokat. Különbön ezentúl a kik folyamodványt intéznek a királyi felséghez, már előre 8 frt és 32 dénárt tartoznak beküldeni a superintendens kezeihez.

5. Huszti egyháznak 1771. decz. 13-án az egyházkerület pénztárából 159 frt adatott oly feltétel mellett,

hogy 59 frtot majd térítsen vissza; ez még eddig nem törtévé meg: figyelmeztetik, szorgalmaztatik annak teljesítésére. IV. köt. 101—103. l.

1776. Ápril hó 21.

Jelenvoltak Szilágyi Sámuel superintendens elnökelete alatt: Soltész János, Kondor Boldizsár, Mátyus István esperesek; a debreczeni professorok. Vay István főgondnok, Péchy Imre, Elek Sándor, Pogány Lajos és Rhédey Ferencz világiak.

Tárgyak:

1. Máramarosmegyében három lelkész a polgári hatóság elé idéztetett, mert oly helyekre mentek ki a nemesek lakására ígehirdetésre, a mely helyeken a vallásbeli gyakorlat nekünk nincs engedélyezve. Az illető lelkészek védelmezése tekintetéből hivatkozni kell mind az országos törvényekre, mind a Leopoldi diplomára.

2. Kenderesi egyházban a földes asszonyosság által elkövetett zaklatások ellen a felfolyamodás útján kell haladni.

3. Szatmárnémeti egyházban a belhivatalnokok fizetését illetőleg a kántor és lelkészre nézve zavarok keletkezték: a superintendens bízatik meg a béke és egység helyreállítására.

4. Beregi esperessé Kondor Boldizsár beregszászi lelkész választatván meg: ezen ülésen megerősítettett és feleskettetett.

5. Az ugoicsai egyházmegyében gondnokká egyhangúlag Pogány Lajos tétetik meg, ki is kezet fogva a superintendenssel és főgondnokkal, magát a hivatalra elkötelezte.

6. A földesurak igen sok helyen méltatlanul és igazságtalanul bánván a jobbágyokkal és taxás nemesekkel is: mindezen sérelmek szedessenek össze és az ágens útján ő Felsőféhez fel fognak terjesztetni. A többi egyházkerületek is felhívotnak hasonló eljárásra.

7. Szentesi egyháznak most azonnal nem engedtetik meg, hogy Szentmiklósi Sámuel török-szentmiklósi lelkészt elvihesse lelkészeül, hanem egy évig időközi lelkésze legyen és azután majd elviheti.

8. Huszton Nagyidai Lászlóné a templomban széket összeromboltatta és többféle scandalumot követett el; ezért excommunicáltatott s még a templomba járástól is eltiltatott. Az ügyet vizsgálja meg egy küldöttség, de addig is a templomba eljárhat, ennyiben büntetése enyhítettik.

9. Kabai egyház és annak lelkésze megfeddetik, a miért tiszteletlenül válaszolt a superintendensnek, midőn az a felfolyamodás esetében meghatározott 8 frt 32 dénárt követelte.

10. Debreczeni István akadémikus Bályokra, Koss János Álmosdra kellő vizgatétel után ordináltattak.

11. Marosi József széplaki lelkész supplantatio miatt, — melyet Asszonyvásárán és Kis-Kerekiben elkövetett, — a tractus által egy évre hivatalvesztésre ítéltetett. A supplantatio igazolt lévén, a büntetés alól nem mentetik fel.

12. Balogh Pál, házasságtöréssel vádolt lelkész, miután a vád nem igazoltatott, csak komoly megfegedésre ítéltetett.

13. Naszályi, bihari időközi lelkész, az ellene emelt vádak következtében jövő gyűlésre megidéztek.

14. Tunyogi József hivatalától megfosztott, bélyegzett lelkész a tamásdai egyházba betolakodott: mozdíttassék el onnan és más rendeltessék helyére.

15. A szatmári egyházmegyében keletkezett vizsgálások megvizsgálására kinevezett küldöttség megbízatásában mindeztideig nem járhatván el: Rhédey Ferencz kéretik fel, mint elnök, az ügy elintézésére.

16. Tatárfalvai egyházba más lelkész rendeltessék; ne az az elesett öreg atyafi, kit most az esperes oda rendelt.

17. Szár János hivatalából letett lelkésznek kegyelemből megengedtetik, hogy ha hely ürül, alkalmazást nyerhessen a beregi egyházmegyében. De komolyan intetik, hogy jövőben jobban vigyázzon a nyelvére, beszédeire és magaviseletére. IV. köt. 103—108. l.

Tóth S.

(Folytatása köv.)

Közügyeink.

Az első canonica visitatio Radna-Lippán.

Nem mindennapi öröm volt az, mely szívemet eltöltötte, midőn folyó évi májushó 22-ikén reggel, nagytiszteletű Márk Ferencz egyházmegyei tanácsbíró s missiói bizottsági tag úrral az első törvényszerű egyházlátogatás megajtése végett a radna-lippai alakuló egyházban megjelentünk.

Én ugyan nem voltam hivatalosan kiküldve, de elmentem, — s örömmel mentem el, — mert régebbi idők óta táplált vágyamat reméltem teljesülve látni, s mert bizton hittem, hogy ez alkalommal is be lesz igazolva az, a mit én — mint a kire a Radna-Lippán és környékén elszórva élő ev. ref. vallású híveknek gondozása 3 és 1/2 évig bízva volt — úgy hivatalos jelentéseimben, mint egy alkalommal e lap hasábjain is hangoztattam, hogy t. i. Radna-Lippán egy teljesen önálló körlelkészi állomást kell felállítani.

A kik talán ama közleményemet nem olvasták volna, vagy más okokból e fontos missiói pont föld- és néprajzi viszonyait nem ismernék, azok kedvéért legyen szabad röviden néhány fontosabb adatot idejegyezniem.

Radna-Lippa a Maros folyó és a m. kir. államvasútak egyik ágának két oldalán, csak ezek által elválasztott, de különben csaknem teljesen összeépült két mezőváros, melyeket egy híd köt össze. Radnán g. kel. román esperes székel, soka-

czokból és kevés számú magyarokból elég erős róm. kath. egyház áll fenn nagy zárdával, szűz Mária csudatevő képéről messze földön híres, s távolról jövő búcsúsok által csaknem egész évben folytonosan látogatott nagy templomával. Lippán hasonlóképen erős g. kel. román egyház, több lelkészszel, — kik közül egy esperes, — erős német róm. kath. egyház, melynek plébánusa jelenleg apátúri méltóságot visel. E mellett ott van a messze földön híres apáczaárda, melynek tagjai leányneveléssel foglalkoznak, s bizony a vidékről is több ev. ref. vallású (s protestáns) leányt vesznek be nevelő intézetükbe, s így ezeknek nevelésére s ennél fogva egész életére is erős, sőt mondhatnám, döntő befolyással bírnak.

Mindekét városban — a mennyiben Radna egy aradmegyei, Lippa pedig egy temesmegyei járásnak főhelye — van szolgabíróság, járásbíróság, adóhivatal, csendőrség, pénzügyőrség. Lippán székel a m. kir. főerdőhivatal, van itt polgári és kereskedelmi iskola is.

A missiói kör területe mintegy 29 □ mértföld (280,838 kat. hold), melyen 78 kilométer hosszúságban, tehát körülbelül 10 magyar mértföldnyi vasútvonal vezet keresztül. (A mértföldeket mindig 4000 öl hosszúságúnak számítva). A missiói kör területe a radnai és lippai közigazgatási járásokban 63 községre terjed ki, melyek közül Temesmegyébe 29 község, Aradmegyébe pedig 34 község tartozik. Aradmegyének 8 községében vasúti állomás is van, a többi vagy kocsin, vagy gyalog kereshető fel. Jó útban ugyan mindenütt lehet kocsin járni, bár némelyik község bent a hegyek között fekszik.

Mindezeket már egész bizonyossággal írhatom, mert a mit annak idején én, — minthogy Gyorokon a népiskola tanítása is az én kötelességem, — meg nem tehettem, a mostani radna-lippai buzgó körlelkész, Fogarasi Bálint tiszteletes barátom megtette, részint vasúton, részint kocsin, részint apostoli elődeinek alkalmatosságán — tehát gyalog — bejárta az egész missiói kört. Ő tehát lehető világos képet tárhatott a törvényszerű egyházlátogatásra kiküldött egyházmegyei megbízott elé a missiói kör helyzetéről és viszonyairól.

Ezen rövid leírás után ha meggondoljuk, hogy ez egész területen magyar egyházi beszédet eddig csak nagyon ritkán, s csak a radnai, soborsini s paulisi róm. kath. templomokban lehetett hallani; ha meggondoljuk, hogy e 63 községben, Radna-Lippán, Paulison és Soborsinon kívül, a többiekben egyházunk tagjai, a községi és vasúti hivatalnokokon, meg itt-ott néhány izraelita családon kívül mást magyar nyelven beszélni sem hallhatnak; ha meggondoljuk, hogy a fentebb jelzett többféle hivatalokban, a magy. kir. államvasútnál s a kincstár birtokában levő nagy erdőterületen a gyakori áthelyezés, nyugdíjazás és új kinevezés folytán mennyi ev. ref., vagy legalább protestáns vallású ember szolgál időnként; ha meggondoljuk, hogy ezeknek azon része, mely itt az ingatlanok olesósága folytán keresményét — habár csekély ingatlanságba is — befekteti, s itt éri el a nyugdíjra képesítő szolgálati időt, legtöbb valószínűség szerint itt telepedik le; ha meggondoljuk, hogy ide került híveink közül a vidéken szétszórva élők legnagyobb része — e missiói körlelkészség nélkül — a magyar nyelvet is teljesen elfeledné, — mint egy esetben nekem is volt módomban ezt szomorúan tapasztalni, — s mint elfeledték sokan, a kik ősi szokás szerint el lettek keresztelve; ha meggondoljuk, hogy e körlelkészség nélkül nem lehetne a szokásos elkereszteléseket sem ellenőrizni, a mely elkeresztelések áldozata pedig itt nem csak a felekezetre, hanem a magyar nemzetiségre

nézve is elveszett; ha meggondoljuk, hogy a radnaiak és lip-paiak közül is a tudatlanabbakat a radnai csudatevő Mária-kép, a míveltebbeket pedig a lippai apáczaárda nőnevelése csábítja a róm. kath. vallásra (szolgálhatnánk példákkal is); ha meggondoljuk, hogy ezen csábítás erejét nagyban fokozza az a körülmény, hogy itteni hiveink nagyrészt vegyes házasságban élnek: azt hiszem, mindenki előtt világos, hogy e missiói körlelkézség megalapítása itt már égetően sürgős szükség volt, s méltán nagy volt az én örömöm, midőn ez egyházba már a törvényszerű egyházlátogatást végző egyházmegyei küldött, nt. Márk Ferencz tanácsbíró úrral megérkezhettem.

Gyórok.

Csák József,
ev. reform. lelkész.

(Folyt. köv.)

Nekrológ.

Ferge József 1830—1891.

(Vége.)

A Szabolcsmegyében levő pazonyi ev. reform. egyház lelképásztori lakában az 1830. év márczius 27-én egy fiúgyermek születése örvendeztette meg az Ur szolgálatában forgoló apát és hitvestársát, a jó édes anyát, kik az új szülöttet József névre kereszteltették.

Azonban a szülei öröm 4 év múlva az édes anyára nézve a pótolhatatlan veszteség keserű fájdalommal vegyült. A jó férj és gondos apa meghalt; kidőlt a különben is csekély mértékben javadalmazott papi család kenyérkeresője, fentartója és istápjá. Az özvegyesre jutott édes anya 3 gyermekével a legaggasztóbb anyagi körülmények közé jutott. Óh de az anyai szív és erő kimeríthetetlen kútforrás, mely gyermekeiért saját életerőit és vérét képes kibuzogni. Így történt ezen esetben is. A napi gondokkal, a megélhetés nehézségeivel küzködő édes anya, apátlan árva gyermekeinek jövőjét az önmegtartás legszélső határáig fokozott áldozatokkal előkészíteni s megalapítani minden lehetőt megtett. Fiait a tudományos pályára szánta. Legkisebb gyermekét, Józsefet előbb a nyíregyházi ref. elemi iskolában taníttatá, majd az 1836. évben már a s.-pataki kollégiumban helyezte el, az azon időben úgynevezett conjugisták osztályába. A felsőbb tudományok hallgatói közé az 1843—44-ik iskolai évben iratkozott be; mint 4 éves diák Lovas Pál tornamegyei földbirtokos házához ment ki nevelő gyanánt. Hazánkban a szabadságharc ezen időben törvén ki, tanulói pályáját tovább nem folytathatta. Honvédnek még nem volt elég erős, de főleg azon okból nem ment a harc-téren vívók sorába, mert fitestvére már ott játszott a halállal, s ha az elhull, vagy munkaképtelenné válnék, a jó édes anyának legyen egyik fiában öröme, gyámola. Ugyanazért más hasznosabbra úgy sem vállalkozhatván, az 1849. évet a beregi ev. ref. egyházmegyében, mint márokpapi iskolatanító töltötte. „Ezen idő alatt” — saját kéziratából idézve — „azonban a nemzetőri szolgálatban résztvettem, sőt többet is tettem. Nagy Soma, jelenleg tanácsbíró társam, mint huszárhadnagy, meg volt bízva a honvédelmi bizottmánytól a toborzással. Én, mint műkedvelő verbunkos, vele táncoltam a vásárokon és eredményel, mert harmadnapra kaptunk is egy rekrutát; az igaz, hogy csak félszemű és cigány volt, meg is dícsért érette Sággy kapitány”.

„Hogy a Makócsa (egy patak neve) hídja alól ki nem itta a muszka a vizet, abban is van egy kis érdemem, mert én is őriztem, mint nemzetőr lándzsával. Ott meg az történt velünk, hogy míg mi Beregszász felől vártuk a muszkát, az Nemény felől jött. Ezen mi szerfelett elkeseredvén, — de korántsem félelemből, — a nyeléről leütve a lándzsát, tarisznyába tettük s baza vonultunk”.

A szabadságharc lezajlása után, 1850. évben S.-Patakra ment vissza. Hallgatta a jogot, később a theológiát. Az 1852-ik esztendőben N.-Beregre hozatott ki az azon időben még szokásos, 3 évig tartó akadémiai promócióra. Majd a 3 év elmúltával, tehát 1855-ben Debreczenben a kápláni vizsgát letette, s mint segédlelkész ugyancsak N.-Beregen, később apósa, néh. Bereczky József mellett nyert alkalmazást. Az 1855. év május havában rendes lelkészül Kigyóásra lett behelyezve, kevés idővel előbb esküdve házassági örök hűséget jelenleg már özvegy feleségének: Bereczky Teréziának. Kigyóson — mint maga írja — életének legszebb, legboldogabb hét éve repült el. Majd 1865-ben elaggott apósával lépett egyezésre, és mint felefeletéses pap, beköltözött a n.-bereg-i parochiára. A jó öreg após elhunytával, 1869-ben rendes lelkészül választotta meg a n.-bereg-i ev. ref. egyház. Ezen időtől fogva itt sáfarkodott, mint az Urnak felkent szolgálója, hallgatói szeretetét, tiszteletét és bizalmát soha egy percze is el nem vesztvén. Hogy minő eredményt ért el, alább fogom röviden elmondani.

Az 1870. évben az egyházmegye gyülekezetei a tanácsbíróssággal tisztelték meg, majd 1872-ben a tanügyi bizottság elnöki székébe ültették. A zsinati törvények életbeléptetése óta a lelkészjelölő bizottságnak mindig tagja volt, nemkülönben az egyházkerületi képviselői bizalmi állásra is évről-évre megválasztatott. És most rövidre szabva átadom magának az elhunytának a szót:

„Mióta alkotmány van, mindig megyei bizottsági tag vagyok és az állandó választmánynak tagja; titulusom sok van, vitulusom csekély”.

„Igyekeztem sokat tenni mindig; ha kevés lett belőle, oka nem vagyok, nem rajtam mult, lelkem nem vádol!”

„Többet most nem írok”, — zárja be 1886-ban életrajzát, — „mint még azt, a káplán öcsém vigasztalására, hogy ez életírat folytatását Peterdy Károly esperes barátomnak az 1899-ik év Szilveszter estéjén fogom megküldeni, a harmadikat pedig 1910-ben”.

A boldogult folyó 1891. év június 11-én káplánjával a következő adatokat íratta a fentebbiekhez, hogy t. i. N.-Beregen lelképásztorkodása ideje alatt a lelkész telken új kút, csűr, istálló, kamara és pincze építtetett. A lakóház egy káplán szobával toldatott meg; a cselédek által lakott helyiség vendégszobává, a hideg konyha, másképp pitvar, meleg konyhává alakítottatott át. A két tanító és iskola külön udvaron, — az egyik maradt a régin, — a másik a város által ajándékozott bolthelyiségbe helyeztetett el. A templom bővítve és pléhvél fedelezve lett; mennyezet, székek újból készíttetek; majd a templomfedélzet befestetett, a körülete levő térség kőfal-kerítéssel véteztett körül.

A tandíjmentesség behozatott. A hallgatók által a behívatálnokok javára fizetni kötelezett must készpénzértékre változtatott át, az összeget a város pénztára fizeti. Szintén a város költségén kisedővő intézet állíttatott fel; később az óvónő fizetéséből 100 frt a leányok tanítója javára utaltatott és ma is fizetetik.

„A város a regálét“, — diktálta káplánjának a boldogult, — „tanácsomra megvásárolta a gróftól (Schönborn) s ez által minden földesúri viszony megszűnt“.

„A városnak — eladott fa árából — pénze levén, nehogy elpusztuljon, — tanácsomra, — Kovászó községben a Pogány család öröksége megvétetett 34 ezer frtért“.

Szerencsés helyzet egy lelkipásztorra nézve, hogy a fentebb elősorolt költséges építkezések, átalakítások a hívek pénzbeli megterhelhetése nélkül valósíthatók voltak, mivel a készpénzfizetéseket a város kasszája teljesítette; de azért nem kisebb ám azon lelkipásztor érdeme, ki a város közönségének oly osztatlan tiszteletét és ragaszkodását bírta, hogy akarata a legtöbbször érvényesült s az egyház felvirágoztatására irányult terveit foganatosíthatta.

És a ki az Ur oltáránál oly lelki haszonnal, a közéletben annyi anyagi sikerrel munkálkodott, most ott pihen a n.-bereg-i ev. ref. egyház temetőjének egy sírhalmá alatt, a benne megnyilatkozott és megtestesült isteni szikra és erő felszárnnyalt a minden igazságok kútfejehez, az örökkévalóság Atyjához, hogy beszámoljon azzal, valamit e testben cselekedett, s elvegye ott fent is kiérdemelt jutalmát.

Sírja felett ott lebeg hitvestársa, a rokonok és jóbarátok kegyeletes megemlékezése, lelkét magához ölelte az isteni kegyelem.

Sütő Kálmán,

b.-somi ev. ref. lelkipásztor.

Különfélék.

Harminczezer forint a debreczeni kollégiumnak. Soltra Alajos ráczkevei elhunyt ev. ref. lelkész, kinek halálesetéről egy másik ujdonságunkban emlékezünk meg, 100,000 frtos hagyatékából, mint ezt lapjainkban olvassuk, a következő alapítványokat tette: a debreczeni református kollégiumra hagyott 30,000 frtot, a csurgói református gymnasiumra 25,000 frtot, két somogyi katolikus iskolára, hol oktatását nyerte, 1000 frtot, ráczkevei szegény és jóerkölcsű cselédek kiházásítására 4000 frtot; 500 frtot, hogy annak kamatait újévkor minden esztendőben a szegények közt osszák ki; 500 frtot, hogy azon a ráczkevei ref. templomba az Urasztalára egy arany kelyhet készítsenek. A budapesti Bethesda és egy más kórház részére szintén tett alapítványt. Ezekon kívül számos kisebb hagyományt tett, melyek még nem ismeretesek. Legyen áldott a nagynevű alapító emlékezete!

Szivos Mihály, sárospataki tanártársunk e héten néhány napot városunkban s itt főiskolánkban időzött. tápintezetünk berendezését tanulmányozván. Innen Iglóra és Késmárkra utazik, hasonló czélból. A nemes kiküldetésben járó férfit, tisztelt kollegánkat, szíves örömmel üdvözlöttük körünkben.

Haláleset. Mult heti számunkban röviden megemlékezünk Soltra Alajos ráczkevei ev. ref. lelkész haláláról. Részvétel vette lapunk szerkesztője e hírt, mert hiszen őt gyermekkori édes emlékek kötötték az elhunythoz, ki ő neki a 60-as évek elején Ráczkeveiben confirmáló lelkésze, betegségében orvosa vala. A mult esztendő elején tartott Protestáns Irodalmi Társasági gyűlésen még teljes egészségnek örvendve jelen volt a megboldogult s ma már elhunytáról kell írunk. Meghalt f. hó 8-án, élete 72-ik, lelkészkedése 38-ik, házassága 29-ik évében hosszas szenvedés után. Gyászolja özvegye, sz. Pfannschmiedt Julia úrnő s hálás gyülekezete, mely az özvegyen maradt nő mellett külön gyászlevelet adott ki. Temetéséről s élete adatairól jövőre bővebben.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Csiky Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Pályázat

a békési ev. ref. hat osztályú gymnasium üresedésbe jött egyik tanszékére.

Tantárgyak: mennyiségtan, mértani rajz és szép írás. Szabadkézi rajzot is tanítani képesek, különben egyenlő minősítettség mellett, előnyben részesülnek.

Évi fizetés 1000, azaz egy ezer frt o. é. évnegyedi előleges részletekben a gymnasiumi pénztárból.

A megválasztott tanár vagy tanárjelölt két évi sikeres működés után állandósíttatik, utóbbi azonban csak azon esetre, ha időközileg tanári oklevelet szerez.

Az állandósított tanár a „Tiszántúli ev. ref. középiskolai tanárok nyugdíj- és gyámintézeté“-nek köteles tagja.

Kellően felszerelt pályázatok f. évi augusztus 1-ig alulírottához küldendők.

Békés, 1891. július 11.

Szegedi Károly

ev. ref. lelkész,

a gymn. igazgató-tanács elnöke.

1—2

Pályázat.

A kisujszállási ev. ref. hat osztályú gymnasiumban egy rendes tanári állásra, melylyel a történelem és latin nyelvnek tanítá- a leend egybekötve, pályázat hirdettetik. A megjelölt tantárgyakon kívül köteles a megválasztott heti 24 óra számig más rokon tárgyak tanítására is.

Csak ev. ref. vallásúak pályázhatnak, okleveles tanár előnyben részesül s állandósítása felett az egyháztanács egy évi működés után fog határozni. Oklevéllel nem bíró tanárjelölt, a kire nézve az első év szintén próba év leend, megválasztásától számítva két éven belül oklevelet tartozik szerezni. A megválasztott és állandósított tanár a tanári nyug- és gyámintézetnek kötelezett tagja.

Évi javadalmazás okleveles tanárnak 800 frt fizetés és 100 frt lakbér, nem okleveles tanárnak 600 frt fizetés és 100 frt lakbér.

Pályázók oklevéllel, keresztlevéllel, eddigi szolgálatokról szóló bizonyítványokkal, — egyetemi indexel, — hadmentességi vagy katonai szolgálataikat és testi épségüket igazoló orvosi bizonyítvánnyal ellátott kérvényüket alólírott igazgató tanácsi elnökhöz legkésőbb július 31-ig küldjék be.

A megválasztott folyó évi szeptember hó 1-ső napján tartozik hivatalát elfoglalni.

Kisujszállás, 1891. július hó 13.

Gulyás Lajos

evang. reform. lelkész,

igazgató t. elnök.

1—2

Pályázat

a h.-bősörményi hat osztályú ev. ref. gymnasiumnál üresedésben levő 3 tanszékre, u. m. a 1) magyar-latin nyelv és irodalom; 2) történelem-latin nyelv és irodalom; 3) mennyiségtan és ábrázoló geometria tanszékeire.

Javadalom évi 1000 forint s 5 évenként 50 frt korpótlék 4 ízben.

A megválasztott tanár, ha oklevéllel bír, egy évi sikeres próbaidő, ha pedig oklevele nincs, a törvényben meghatározott határidő alatt megszerzendő oklevél bemutatása után fog állandósíttatni, s a tiszántúli ref. középiskolai tanári nyug- és gyámintézet jogosult és kötelezett tagja leend.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények f. évi július hó 30-ik napjáig küldendők be alulírotthoz.

H.-Bősörmény, 1891. július 6.

Somossy Béla,

gymn. felügyelő bizottsági elnök.

2—2

PÁLYÁZAT.

A turkevei ev. ref. egyház pályázatot hirdet az általa újonnan szervezett fitanítói állomásra.

Javadalom: 2 évig, míg a megválasztandó ideiglenes minőségben működik, 400 frt; állandósítás után 525 frt és 75 frt lakbér, összesen 600 frt. Megjegyzetik, hogy a turkevei ev. ref. tanítóknak van egy 2600 frt tőkével bíró segélyegyletök, melyből tanítói özvegyek, tanítók tanuló gyermekei s árvái segélyeztetnek.

Kötelesség: A 3 alsó fosztályba járó növendékek közül 1, esetleg 2 osztálynak tanterv szerinti tanítása.

Pályázhatnak ev. ref. vallású tanítók. Ha nem okleveles tanító választatik, köteles leend egy év alatt oklevelet szerezni. Kérvények f. július hó 31-ig alulírotthoz küldendők.

Turkeve, 1891. jul. 10.

Szabó Sándor,
ev. ref. lelkész.

Pályázat

a tiszta-derzsi ev. ref. egyház kántor fi és leány tanítói állomásaira.

Javadalom: 1) a kántor fi tanító részére: készpénz 50 frt, ismétlő iskolások tanításáért a községtől 20 frt, 15 hold és 410 ö (1200 ö ölével) szántó föld haszonélvezete, melynek adóját az egyház fizeti; 10 köből kétszeres búza, 10 köből árpa; tandíj minden gyermek után 1 véka rozs vagy kétszeres; 20 kr (tanulók száma 70—80); 1 öllő csirke, 3 öllő tűzifa, stóla az egyházkerület határozata szerint, természetbeni lakás kerttel; 2) a leány tanító részére ugyanezek a stóláré kivételével és a 15 hold 410 öllő föld helyett 12 hold (1200 öllő ölével) föld haszonélvezete.

Mindkét tanító a szegény gyermekek közül 8%-et díj nélkül tartozik tanítani.

A tanítók fizetésüket az egyház pénztárából és magtárából kapják.

Kötelessége a kántor fi tanítónak I—VI. fi osztály vezetése, templomi és temetési szolgálat teljesítése, s majdan az orgona kezelése, a legátusok és supplicansok ellátása.

A leány tanítónak I—VI. osztály vezetése.

Továbbiakban mindkét tanítóra nézve az egyházkerület által megerősített díjlevél a kötelező.

A megválasztott állomását 1891. szept. 1-én foglalja el, azonban csak két évi sikeres működés után erősíttetik meg végleg hivatalában.

Mindkét tanítói állomásra csak ev. ref. vallásúak pályázhatnak; a pályázati kérvények kellően felszerelve, alulírotthoz 1891. július 28-án d. u. 6 óráig adhatók be, a később érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Tisza-Derzs, 1891. július 13.

Gyüre László,
ev. ref. lelkész.

Pályázati hirdetés.

A csökmői ev. ref. egyház 4-ik tanítói állomására pályázat hirdettetik.

Javadalmazás: 1. Készpénz 60 frt. 2. 18 méter mázsa és 80 kilogr. kétszeres búza. 3. 14 méter mázsa és 80 kilogr. árpa. 4. 1600 öllő ölével számított 11 hold 323 öllő szántó és 2 hold 828 öllő kaszáló föld. 5. 1/3-ad állomány után járó legelő illetőség (ez idő szerint 7 drb nagy jószágra). 6. Lakás a nagy fitanítóval közös udvaron, elég tágas házi kerttel.

Kötelessége: Az I. s II. elemi osztályú fi- és leánygyermekek kétfelé osztott egyik szakaszának a ki-zabott tanterv szerinti tanítása; továbbá a nagyobb fiúknak a tornaszatban és fatenyésztésben való oktatása.

Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi aug. 10. napjáig alulírotthoz küldjék be.

Csőkmő (Biharmegye), 1891. jul. 14.

Bögös Lajos,
evang. reform. lelkész.